
UTNYTTJA EU-MEDLEMSKAPETS MÖJLIGHETER

MARGARETHA AF UGGLAS

Tvehågsenhet, tystnad och rentav frånvaro kännetecknar den svenska regeringens agerande i EU under det första halvåret. Kanske är det just därför som nejsidans Margareta Winberg framstår som den mest slipade EU-politikern av alla statsråden.

Efter åtta månader av svenskt medlemskap i den Europeiska Unionen är det bara en sak som egentligen överraskar, och det är den svenska långsamheten eller kanske till och med oviljan att ta till vara medlemskapets fördelar.

Medlemskapets kostnader känner vi redan. Det är den ansevärdiga årliga betalningen till EU:s budget, och det är tvånget - ibland nog så besvärande - att anpassa det svenska regelverket till EU:s gemensamma regler.

Men fördelarna och möjligheterna då? Det var dem som Sverige och det svenska samhället i vid bemärkelse skulle få ta del av från och med den 1 januari 1995. Dem har vi bara börjat att skymta, och felet är i stor utsträckning vårt eget.

De många möjligheter som erbjuds i form av samarbetsnätverk, kompetens, fonder och resurser - dem får vi bara

---

MARGARETHA AF UGGLAS är ledamot av europaparlamentet.

nyttja av om vi själva agerar aktivt. Och viktigast av allt: det politiska inflytande som vi nu fått som en av EU:s 15 medlemsländer vid utformningen av EU:s och Europas framtid är ju bara någonting värt om vi vet vad vi vill och är beredda att utöva detta inflytande.

Desto mer beklämmande är det då att främst i ledet av de försagde svenske i Bryssel återfinna vår socialdemokratiska regering. Tvehågsenhet och tystnad eller rentav frånvaro är begrepp som karaktäriserar regeringens insatser.

Ironiskt är det att av alla statsråden så är det nejsidans Margareta Winberg som bäst tycks ha begripit medlemskapets möjligheter.

Av den svenska utrikespolitiska dådkraften som i socialdemokratiska händer så gärna manifesterar sig i FN - och tredje världen - sammanhang syns föga i Bryssel. Mest påtaglig är den socialdemokratiska försagdheten både här hemma och i Bryssel inför det som kanske är allra viktigast; det vill säga upploppet inför regeringskonferensen 1996.

Förberedelsearbetet inför denna pågår för fullt runt om i EU:s medlemsländer. Ambitiösa rapporter och tankepapper presenteras, såväl av regeringar närstående som fristående personer och institutioner. Den här gången skall inte missagen från Maastricht upprepas tycks vara den gemensamma inställningen. Allmänheten skall kunna följa diskussionerna från början. Alla relevanta frågeställningar skall upp på bordet och analyseras och diskuteras. Den s.k. reflektionsgruppen som innehåller en nationell representant från varje medlemsland och leds av Spaniens Europaminister Westendorp presenterar en första delrapport redan i september. Samarbetet med Europaparlamentet sker dels genom att två parlamentariker ingår i reflektionsgruppen och regelbundet avrapporterar till parlamentet och dels genom att parlamentets institutionskommitté anordnar öppna utfrågningar. Till de senare är nu representanter för de nationella parlamenten inbjudna.

Regeringskonferensen

Man behöver inte tro att regeringskonferensen 1996 kommer att medföra epokgörande förändringar i EU:s sätt att arbeta för att samtidigt inse betydelsen av denna konferens. Det är här grundreglerna inför Öst- och Sydutvidgningen kommer att läggas fast. Det är här de nuvarande medlemsländernas vilja och sammanhållning inför den stora potentiella medlemsutvidgningen från 15 till 27 medlemsländer kommer att prövas. Det är här frågan om en förenkling av EU:s beslutsfattande måste lösas, liksom den

nödvändiga frågan om en större öppenhet från ministerrådets sida gentemot allmänhet och massmedia. Det är här diskussioner måste tas om den oundvikliga frågan om hur 27 medlemsländer skall kunna ena sig kring en gemensam utrikespolitik.

För Sveriges del är EU:s östutvidgning av stort nationellt intresse. Vår egen säkerhet, vårt ekonomiska, sociala och ekologiska framåtskridande kommer i allra högsta grad att främjas om såväl de baltiska republikerna som Polen och övriga Centraleuropa blir EU-medlemmar. Östersjön är redan ett EU-innanhav och blir det i ännu högre grad när de ovannämnda länderna blivit medlemmar i EU.

Bristande engagemang

Slutsatsen är given; ett positivt resultat i regeringskonferensen i för östutvidgningen viktiga hänseenden är av allra största betydelse för Sverige. Sverige bör därför och kan säkert också spela en konstruktiv roll i dessa förhandlingar men härför krävs vilja, engagemang och fantasi vilket åtminstone för närvarande verkar att lysa med sin frånvaro i regeringskretsen.

Många av de reformer som krävs för att det nuvarande EU skall orka med en östutvidgning ligger i linje med svenska politiska positioner; det gäller reformerings- och jordbrukspolitikerna och regionalpolitiken i form av strukturfonder. Hanteras inte dessa frågor rätt kan östutvidgningen få konsekvenser för EU:s budget som kan bli en tung börda också för vårt eget numera finansiellt svaga

land. Hanteras inte dessa frågor i tid, d.v.s. under 1990-talet, kan östutvidgningen komma att fördröjas. Återigen skymtar möjligheten av ett svenskt pådrivande agerande om bara den politiska viljan finnes. Vi bör också vara alldeles klara över att Sveriges ställning inom EU är en annan i dag när EU har 15 medlemsländer än när antalet har vuxit till 27. Det är nu den nya medlemsstaten Sverige bör sätta sig själv på kartan genom ett aktivt och positivt agerande och visa att vi är ett av de länder som vill forma Europas framtid.

Vitalt Spanien

Det tar naturligtvis tid för ett nytt medlemsland att utnyttja medlemskapets alla möjligheter. Det tar tid för politiker och ämbetsmän att lära sig att agera effektivt i europeiska sammanhang. Många aktörer i Sverige måste informera sig om EU-programmen och hur man använder sig av dem. Men dådkraften kan variera och entusiasmen likaså. Spanien t.ex. är känt i Bryssel för den vitalitet med vilken den nya spanska demokratin grep sig an medlemskapets alla möjligheter. Skulle man fråga i Bryssel i dag hur de nya medlemsländerna sköter sig är jag ganska över-

tygad om att Finland skulle få ett bättre betyg än Sverige. Finland ser om sina intressen men är samtidigt aktivt, positivt och på hugget i sina kontakter med EU.

Just så behöver Sverige också agera. Utnyttjar vi inte EU-medlemskapets möjligheter då blir den svenska EU-malisen en självuppfyllande profetia. Ser vi bara problem och svårigheter då blir det bara problem och svårigheter. Den aktuella EMU-diskussionen är ett gott exempel härpå.

Ur denna synvinkel är det alls icke likgiltigt om vårt första Europaval skulle få ett sådant förlopp att antalet svenska NEJ-sägare ökar i Europaparlamentet. Ett sådant resultat kommer att noteras och bidra till att sprida uppfattningen om Sverige som ett EU-negativt land.

Regeringen Bildt arbetade hårt för att Sverige skulle klara förhandlingskedet i tid, så att vi kunde vara fullvärdiga medlemmar när förberedelsearbetet inför regeringskonferensen 1996 drogs igång. Nu är vi där. Låt oss då ta till vara vårt inflytande och påverka den Europeiska Unionens utveckling i den riktning vi önskar och som är till gagn för vårt land och för Europa i dess helhet.